

Diplomová práce Jan Posejpal
INTEGROVANÁ VÝUKA ZEMĚPISU A TĚLESNÉ VÝCHOVY – TEORETICKÁ
VÝCHODISKA A SOUČASNÁ SITUACE NA GYMNÁZIÍCH

Posudek oponenta

Jan Posejpal se v předkládané diplomové práci zabývá hodnocením možností integrace vybraných celků výuky zeměpisu a tělesné výchovy na gymnáziích v Česku. V úvodní části je vyřčen cíl (s. 10): „shrnout formou odborných rešerší dosavadní poznatky týkající se výuky geografie (zeměpisu) a tělesné výchovy a poskytnout tak ucelený a přehledný pohled na danou problematiku“. Následně pak diplomant zjišťuje za pomoci dotazníkového šetření mezi učiteli postoje k integraci zmíněných dvou vyučovacích předmětů a případnou realizaci. Po formální stránce má diplomová práce kvalitní úpravu textu a neobsahuje pravopisné chyby.

Cíl bez jakýchkoli specifikujících výzkumných otázek byl stanoven velmi obecně. Seznam použité literatury obsahuje nejen práce českých autorů, zabývajících se dlouhodobě geografickým vzděláváním, terénní výukou apod., ale také práce zahraniční provenience, zejména s tematikou výuky tělesné výchovy. Přestože se zdá, že Jan Posejpal čerpal z široké škály odborné literatury, tento potenciál nebyl v diplomové práci využit. Její „rešeršní“ část připomíná spíše poznámky (zápisky); tento dojem ještě umocňuje členění mnohých pasáží do odrážek, nikoli souvislých vět. „Pohled na danou problematiku“ rozhodně není „ucelený“. Diplomant postupně vyjmenovává různá témata od školské reformy, otázek integrace (jedinců i témat), přes environmentální výchovu, didaktické hry až po problematiku motivace. Tyto dílčí celky však nejsou provázány, chybí jejich hlubší diskuse, kritické hodnocení, ale především vysvětlení logiky takového strukturování práce. Vhodnější by bylo, kdyby byl cíl diplomové práce stanoven tak, že analyzuje „potenciál integrace zeměpisu a tělesné výchovy na gymnáziích“, přičemž by se hodnotily jak předpoklady v rovině koncepční, tak realizační.

K situační analýze druhé části názvu („současná situace na gymnáziích“) diplomant použil šetření mezi učiteli prostřednictvím dotazníků rozeslaných elektronickou poštou. V kapitole „Metodika výzkumu“ (s. 57) postrádám informace o tom, kolik učitelů bylo takto osloveno, a jak autor vybral adresy, na něž byly dotazníky distribuovány. Samotná analýza získaných poznatků je vcelku zdařilá, nicméně se již nijak nevztahuje k předchozí „rešeršní“ části. Opět nediskutuje potenciál integrace výukových předmětů pro osvojení si určitých kompetencí žáka. V některých ohledech by bylo vhodnější využít metodu řízeného rozhovoru s vybranými učiteli (při níž může tazatel flexibilně reagovat na nenadálé situace), když

diplomant např. na s. 59 uvádí, že z respondentů „bohužel nikdo neuvedl bližší specifikaci, proč k integraci nedochází“, což by jistě představovalo zajímavý názor.

Zpravidla se v diplomové práci dozvídáme, že integrovaná výuka je vhodná pro „zpestření výuky“ (s. 24), často se hovoří o „pohybových hrách“, teprve na s. 41 je významněji podpořen argument, že pohyb v území je prostředkem pro pochopení určitých vztahů, nicméně se objevuje téměř výhradně v souvislosti s ekologickou výchovou a pohybem „v přírodě“. Bylo by však vhodné, aby Jan Posejpal uvedl i příklad jiných pohybových aktivit v území, které je třeba vynaložit při sledování geografických jevů, a jež skýtají nevyužitý potenciál v integrované výuce tělocviku a zeměpisu.

Přes zmíněné nedostatky se domnívám, že autor postupoval při svém výzkumu se zájmem o problematiku a prokázal schopnost vlastního úsudku a samostatné práce. Diplomovou práci proto doporučuji k obhajobě

v Praze 18. 5. 2012

RNDr. Silvie Kučerová, Ph.D.